เพปไทด์นิวคลีอิกแอซิดโพรบที่ว่องไวทางเคมีไฟฟ้า

นางสาวจุฑาทิพย์ คงเพ็ชร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเคมี ภาควิชาเคมี
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2556

ELECTROCHEMICALLY ACTIVE PEPTIDE NUCLEIC ACID PROBES

Miss Jutatip Kongpeth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Chemistry
Department of Chemistry
Faculty of Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2013

Thesis Title	ELECTROCHEMICALLY ACTIVE PEPTIDE NUCLEIC ACID PROBES
By	Miss Jutatip Kongpeth
Field of Study	Chemistry
Thesis Advisor	Professor Tirayut Vilaivan, D.Phil.

Accepted by the Faculty of Science, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree

.....Dean of the Faculty of Science

(Professor Supot Hannongbua, Dr.rer.nat.)

THESIS COMMITTEE

.....Chairman

(Assistant Professor Warinthorn Chavasiri, Ph.D.)

.....Thesis Advisor

(Professor Tirayut Vilaivan, D.Phil.)

.....Examiner

(Professor Orawon Chailapakul, Ph.D.)

.....Examiner

(Thanit Praneenararat, Ph.D.)

.....External Examiner

(Chaturong Suparpprom, Ph.D.)

จุฑาทิพย์ คงเพ็ชร์ : เพปไทด์นิวคลีอิกแอซิดโพรบที่ว่องไวทางเคมีไฟฟ้า. (ELECTROCHEMICALLY ACTIVE PEPTIDE NUCLEIC ACID PROBES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร. ธีรยุทธ วิไลวัลย์, 108 หน้า.

ตัวตรวจวัดดีเอ็นเอถูกนำมาใช้งานอย่างแพร่หลายทั้งในงานด้านการวินิจฉัยทางการแพทย์ การตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม การควบคุมคุณภาพอาหาร และงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยทั่วไปตัวตรวจวัดลำดับเบสบนดีเอ็นเอประกอบด้วยโมเลกุลตรวจจับหรือที่เรียกว่า "โพรบ" ซึ่งสามารถจับกับดีเอ็นเอเป้าหมายได้อย่างจำเพาะเจาะจง การจับกันระหว่างโพรบและโมเลกุลเป้าหมายก่อให้เกิดสัญญาณที่ตรวจวัดได้โดยผ่านกลไกการแปลงสัญญาณที่เหมาะสม โดยตัวตรวจวัดดีเอ็นเอที่ดีควรตรวจวัดได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ ใช้สารตัวอย่างในปริมาณที่น้อย พกพาสะดวก ปลอดภัย และราคาถูก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นไปได้ได้โดยอาศัยเทคนิคทางเคมีไฟฟ้า เพปไทด์นิวคลีอิคแอซิดหรือพีเอ็นเอเป็นสารเลียนแบบดีเอ็นเอที่นิยมใช้เป็นตัวตรวจจับในการตรวจวัดดีเอ็นเอ เนื่องจากมีความสามารถในการจับยึดและมีความเลือกจำเพาะสูงกับดีเอ็นเอได้ดีกว่าดีเอ็นเอธรรมชาติหรือสารเลียนแบบดีเอ็นเอชนิดอื่นๆ เพื่อเป็นการผนวกจุดเด่นของพีเอ็นเอและเคมีไฟฟ้า ในงานวิจัยนี้ จึงสนใจพัฒนาการตรวจวัดลำดับเบสบนดีเอ็นเอโดยใช้พิร์โรลิดินิลเพปไทด์นิวคลีอิคแอซิด (acpcPNA) เป็นตัวตรวจวัด ผ่านเทคนิคทางเคมีไฟฟ้าโดยไม่มีการตรึงโพรบลงบนขั้วไฟฟ้า ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สารที่ว่องไวทางเคมีไฟฟ้าหลายชนิด เช่น แอนทราควิโนน และ เมทิลีนบลู แล้วติดฉลากลงบนพิร์โรลิดินิลพีเอ็นเอผ่านปฏิกิริยาเอซิลเลชัน (acylation) จากนั้นจึงทำให้บริสุทธิ์ด้วยเทคนิค reverse phase HPLC และพิสูจน์เอกลักษณ์ด้วยเทคนิค MALDI-TOF MS พีเอ็นเอที่ติดฉลากสามารถจับยึดกับดีเอ็นเอเป้าหมายได้อย่างแข็งแรงและจำเพาะเจาะจงโดย UV melting experiment ต่อมาจึงได้ศึกษาการตรวจวัดสัญญาณทางเคมีไฟฟ้าบน screen-printed carbon electrode (SPCE) ซึ่งเป็นขั้วไฟฟ้าที่มีราคาถูกด้วยเทคนิค square-wave voltammetry (SWV) แรงกระทำระหว่างประจุไฟฟ้าของ acpcPNA หรือโมเลกุลลูกผสม acpcPNA-DNA กับพื้นผิวของอิเล็กโทรดจะควบคุมการถ่ายโอนอิเล็กตรอนระหว่างพีเอ็นเอโพรบและอิเล็กโทรด ซึ่งเป็นรากฐานของกลไกการเปลี่ยนแปลงสัญญาณ พีเอ็นเอที่ติดฉลากด้วยแอนทราควิโนนบนอิเล็กโทรดที่ดัดแปลงด้วยพอลิเมอร์ PQDMAEMA ที่มีความจำเพาะเจาะจงสูง โดยมีค่า LOD และ LOQ อยู่ในระดับนาโนโมลาร์ และได้แสดงการตรวจวัดลำดับเบสบนดีเอ็นเอในสารตัวอย่างจริงที่เพิ่มปริมาณด้วยเทคนิค LAMP และ PCR ได้ นอกจากนี้ยังศึกษาผลของประจุบนพื้นผิวของอิเล็กโทรดและพีเอ็นเอ เพื่อทำความเข้าใจถึงกลไกการแปลงสัญญาณอีกด้วย ดังนั้นการตรวจวัดทางเคมีไฟฟ้าที่มีศักยภาพสูงระบบใหม่แบบไม่มีการตรึงโพรบ โดยอาศัยพิร์โรลิดินิลพีเอ็นเอโพรบที่ว่องไวทางเคมีไฟฟ้าร่วมกับขั้วไฟฟ้าแบบ SPCE ถูกพัฒนาจนเป็นผลสำเร็จ

ภาควิชา เคมี ลายมือชื่อนิสิต จุฑาทิพย์ คงเพ็ชร์

สาขาวิชา เคมี ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา 2556

5471934623 : MAJOR CHEMISTRY
KEYWORDS: ACPCPNA / DNA DETECTION / ELECTROCHEMICAL DETECTION / SCREEN PRINTED ELECTRODE

JUTATIP KONGPETH: ELECTROCHEMICALLY ACTIVE PEPTIDE NUCLEIC ACID PROBES. ADVISOR: PROF. TIRAYUT VILAIVAN, D.Phil., 108 pp.

DNA sensors are useful in various applications including medical diagnosis, environmental monitoring, food quality control, and forensic science. The sensor usually consists of a sensing element known as a "probe" that can bind specifically with the DNA target. The binding between the probe and the target creates a measurable signal via an appropriate signal transduction mechanism. Ideal DNA sensors should allow rapid detection, provide high specificity and sensitivity, require small sample volumes and require low cost instrumentation. Electrochemical DNA sensors are one type of DNA sensors that meet all the above requirements. Peptide nucleic acid or PNA is a unique DNA analogue that is often employed as the sensing element in DNA sensors due to its superior affinity and specificity in recognition of DNA than natural DNA or other DNA analogues. To combine the advantages of PNA and electrochemistry in DNA sensing, an electrochemical DNA sensor based on pyrrolidinyl peptide nucleic acid (acpcPNA) probe that does not require probe immobilization was developed. Various kinds of redox-active redox reporters including anthraquinone and methylene blue were synthesized and introduced onto acpcPNA via acylation chemistry. The redox-active acpcPNAs were purified by reverse phase HPLC and characterized by MALDI-TOF MS. The labeled acpcPNA formed hybrids to DNA with high thermal stability and specificity according to UV melting experiments. The immobilization-free electrochemical DNA detection platform was next developed on an inexpensive screen-printed carbon electrode (SPCE) by using a square-wave voltammetric (SWV) technique. Electrostatic interactions between the acpcPNA probe, the acpcPNA-DNA hybrid and the electrode surface modulate the electron transfer between the labeled acpcPNA probe and the electrode, providing the basis of the signal transduction. As an example, a highly specific signal-on detection of DNA by SWV with LOD and LOQ in the low nanomolar range was achieved using anthraquinone-labeled acpcPNA probes on PQDMAEMA-modified SPCE electrodes. Applications of the technique for analysis of real DNA samples that had been amplified by LAMP or PCR were demonstrated. Furthermore, the effects of the charges on the surface of the electrode and on the acpcPNA probe were studied to obtain further insights into the mechanism of the signal transduction. Accordingly, a novel and highly promising immobilization-free electrochemical DNA sensor based on redox-active acpcPNA probe on SPCE was successfully developed.

Department: Chemistry
Field of Study: Chemistry
Academic Year: 2013

Student's Signature Jutatip Kongpeth
Advisor's Signature Tirayut Vilaivan

ACKNOWLEDGEMENTS

I here by would like to express my sincere appreciation to my thesis advisor Professor Dr. Tirayut Vilaivan for good guidance and well encouragement throughout my Master's degree education and research at Chulalongkorn University.

Furthermore, I would also like to thank my thesis committee Assistant Professor Dr. Warinthorn Chavasiri, Professor Dr. Orawon Chailapakul, Dr. Thanit Praneenararat and Dr. Chaturong Suparpprom for their valuable comments and suggestions.

I would like to thank Organic Synthesis Research Unit (OSRU), Electrochemistry and Optical Spectroscopy Research Unit and Center of Innovative Nanotechnology (CIN) for glassware, chemicals and instrumentations and I also would like to thank Thailand Research Fund (RTA5280002, DPG5780002) and Teaching Assistant Scholarship, Chulalongkorn University for all financial supports.

In addition, I also gratefully acknowledge Associate Professor Dr. Voravee Hoven and Miss Pornpen Sae-ung for kindly providing the PQDMAEMA and PAC samples; Assistant Professor Dr. Piyasak Chaumpluk, Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University for kind support of the WSSV samples; Mr. Sakda Jampasa, Program in Petrochemical and Polymer Science, Faculty of Science, Chulalongkorn University for his kind support of HPV samples and help with electrochemical concepts and experiments; Prof. Dr. Nattiya Hirankarn, Department of Microbiology, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University for her kind support of HLA samples.

Special thanks are also extended to all members of TV group for their kindness and helpful advices; Mr. Poomrat Rattanarat and Mr. Eakkasit Punrat for their helpful comments and suggestions to improve my research.

Finally, I would like to especially thank my family for their love, inspiration and support throughout my life.

CONTENTS

Page

Page

Page

LIST OF TABLES

Page

LIST OF FIGURES

Page

Page

Page

Page

Page

Page

Page

LIST OF SCHEMES

Page

LIST OF ABBREVIATIONS AND SYMBOLS

δ	Chemical shift (NMR)
A	Adenine
Abs	Absorbance
Acpc	(1*S*,2*S*)-2-aminocyclopentanecarboxylic acid
Ac_2O	Acetic anhydride
Aeg	2-Aminoethyl glycine
Apc	3-Aminopyrrolidine-4-carboxylic acid
AQ	Anthraquinone
AQDS	Anthraquinone 2,6-disulfonic acid
Boc	*tert*-Butoxycarbonyl
bpy	2,2'-Bipyridine
Bz	Benzoyl
C	Cytosine
calcd	Calculated
CCA	α-cyano-4-hydroxy cinnamic acid
$CDCl_3$	Deuterated chloroform
CHT	Chitosan
CV	Cyclic voltammetry
d	Doublet
DBU	1,8-Diazabicyclo[5.4.0]undec-7-ene
dd	Double of doublet
DIEA	Diisopropylethylamine
DM	Daunomycin
DMF	N,N'-dimethylformamide
dmp	Dimethyl-1,10-phenanthroline
DMSO-d_6	Deuterated dimethylsulfoxide
DNA	Deoxyribonucleic acid
dNTPs	Deoxynucleotide triphosphates
DPV	Differential pulse voltammetry
ds	Double stranded
E	Potential
EDTA	ethylenediaminetetraacetic acid
equiv.	Equivalent

eT	Electron transfer
EtOAc	Ethyl acetate
Fc	Ferrocene
Fmoc	9-Fluorenylmethoxycarbonyl
G	Guanine
Glu	Glutamic acid
GPES	General Purpose Electrochemical System
HATU	*O*-(7-azabenzotriazol-1-yl)-*N*,*N*,*N*',*N*'-tetramethyluronium hexafluorophosphate
HCV	Hepatitis C virus
HLA	Human leukocyte antigen
HOAt	1-Hydroxy-7-azabenzotriazole
HPLC	High performance liquid chromatography
HPV	Human papiloma virus
HTACC	N-[(2-hydroxyl-3-trimethylammonium)propyl])chitosan chloride
Hz	Hertz
I	Current
Ibu	Isobutyryl
IHHNV	Infectious hypodermal and hematopoietic necrosis virus
ITO	Indium tin oxide
LAMP	Loop mediated isothermal amplification
LOD	Limit of detection
LOQ	Limit of quantitation
Lys	Lysine
M	Mega, Molar
m	Multiplet
MALDI-TOF	Matrix-assisted laser desorption/ionization-time of flight
MB	Methylene blue
MeCN	Acetonitrile
MeOH	Methanol
MES	2-Morpholinoethanesulfonic acid
MS	Mass spectrometry
mV	Millivolt
m/z	Mass to charge ratio
NMR	Nuclear magnetic resonance
Obs	Observed

OPfp	Pentafluorophenyl ester
PAA	Polyacrylic acid
PAH	Poly(allylamine) hydrochloride
PCR	Polymerase chain reaction
Pfp	Pentafluorophenyl
PfpOTfa	Pentafluorophenyl trifluoroacetate
phen	1,10-Phenanthroline
phi	Phenanthrenequinone diimine
PNA	Peptide nucleic acid
PQDMAEMA	Poly(quaternized dimethylamino)ethyl methacrylate
q	Quartet
R^2	Correlation coefficient
RNA	Ribonucleic acid
s	Singlet
ss	Single stranded
SER	Serine
SPCE	Screen-printed carbon paste electrode
SWV	Square-wave voltammetry
T	Thymine
^{t}Bu	tert-Butyl
Tfa	Trifluoroacetyl
TFA	Trifluoroacetic acid
TLC	Thin layer chromatography
T_m	Melting temperature
t_R	Retention time
Tris	Tris(hydroxymethane)aminomethane
TSV	Taura syndrome virus
UV	Ultraviolet
V	Volt
w/v	Weight per volume
WSSV	White Spot Syndrome Virus
YHV	Yellow-Head Virus